

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Jana Musila a soudců Jana Filipa (soudce zpravodaje) a Vladimíra Kůrky o ústavní stížnosti stěžovatelky **LUMEN ENERGETICKÝ DEVELOPMENT s. r. o.**, IČ 28457102, se sídlem v Českých Budějovicích, Nemanická 2722, zastoupené JUDr. Jiřím Teryngelem, advokátem v Praze 5, Ke Klimentce 2186/15, proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 6. června 2014 č. j. 31 To 199/2014-1931, za účasti Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, jako účastníka řízení, a Okresního soudu v Liberci a Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, jako vedlejších účastníků řízení, **takto**:

- I. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 6. června 2014 č. j. 31 To 199/2014-1931 bylo porušeno stěžovatelčino ústavně zaručené právo na ochranu majetku ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod.
- II. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 6. června 2014 č. j. 31 To 199/2014-1931 se proto **ruší**.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní soud obdržel dne 7. července 2014 návrh ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), kterým se stěžovatelka domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, kterým bylo dle jejího tvrzení porušeno její ústavně zaručené právo na ochranu majetku dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny.

2. V rámci trestního řízení vedeného proti osobám, které vesměs vystupovaly ve vedoucích funkcích ve struktuře stěžovatelky, bylo usnesením Okresního soudu

v Liberci (dále jen „okresní soud“) ze dne 6. května 2014 č. j. 6 T 170/2011-1911 rozhodnuto, že s odkazem na ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále je „trestní zákoník“), se stěžovatelce, vystupující v postavení zúčastněné osoby, zabírá částka 1 000 000 Kč. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že v předmětné trestní věci byly rozsudkem Okresního soudu v Liberci ze dne 17. ledna 2013 č. j. 6 T 170/2011-1705 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 3. března 2014 č. j. 31 To 226/2013-1855 obžalované osoby shledány vinnými ze spáchání zločinu podplácení ve smyslu ustanovení § 332 odst. 1 a 2 písm. b) trestního zákoníku. Toho se měly dopustit tím, že z prostředků pocházejících z majetku stěžovatelky nabídly úplatek ve výši 1 000 000 Kč zaměstnanci Energetického regulačního úřadu. Jako protiplnění za nabízený úplatek odsouzení požadovali, aby byly v rozporu se zjištěným skutkovým stavem uvedeným zaměstnancem vypracovány doklady, které by umožnily v budoucím rozhodnutí uvedeným energetickým společnostem provozujícím tzv. solární elektrárny získat potřebnou licenci a zajistit si tak státem garantované ceny výkupu platné do dne 31. prosince 2010, po dobu 20 let, oproti nižším cenám výkupu platným od 1. ledna 2011. Tento zaměstnanec Energetického regulačního úřadu pokus o podplácení nahlásil a výše zmíněná suma byla vzápětí zajištěna a uložena na účet vedený u České národní banky. Finanční prostředky tedy byly majetkem stěžovatelky, která nebyla trestně stíhána a v dané věci vystupovala jako zúčastněná osoba. Proto také dle vyjádření okresního soudu nemohl být uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty ve smyslu ustanovení § 70 odst. 1 písm. a) až d) trestního zákoníku, neboť částka nepatřila odsouzeným. Okresní soud tedy v úvodu zmíněným usnesením rozhodl o zabrání částky podle § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku. Krajský soud následně zrušil usnesení okresního soudu a nově napadeným usnesením rozhodl tak, že se předmětná částka zabírá podle ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Stížnostní soud se v napadeném usnesení ztotožnil s argumentací stěžovatelky, že v projednávané věci nemohlo ani v teoretické rovině dojít k ohrožení bezpečnosti lidí nebo majetku, ježto jsou nezbytné podmínky pro užití institutu zabrání věci dle ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku. Ve svém rozhodnutí však dospěl k závěru, že v dané věci je třeba postupovat podle ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, neboť uvedená částka byla pro obžalované prostředkem pro získání ekonomického prospěchu z trestné činnosti.

II.

Argumentace stěžovatelky

3. Stěžovatelka v ústavní stížnosti namítá, že krajský soud ve svém rozhodnutí chybně vyložil a aplikoval ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, když částku 1 000 000 Kč zabral jako výnos z trestného činu. Podle názoru stěžovatelky předmětná částka výnosem z trestné činnosti nebyla, neboť se dle zjištění obecných soudů jednalo o úplatek nabízený, nikoli úplatek přijímaný. K tvrzení krajského soudu, že stěžovatelka měla za poskytnutý úplatek získat ekonomický prospěch, se v ústavní stížnosti uvádí, že v této konkrétní situaci by poskytnutí požadovaného protiplnění, tedy vystavením nepravdivého potvrzení státního úředníka o provozuschopnosti elektrárny, samo o sobě k získání neoprávněného prospěchu nepostačovalo. Stěžovatelka argumentaci také doplnila o úvahu, že v případě, kdyby se tak stalo, bylo by potom možné jako výnos z trestné činnosti zabrat tento prospěch, nikoli ale nabízený úplatek. Ústavní stížnost se také vymezuje proti relevanci, kterou krajský soud v odůvodnění připisuje skutečnosti,

že vzhledem k postavení odsouzených je zřejmá stěžovatelčina vědomost stran účelu předmětné částky. Tato okolnost není při aplikaci uvedeného ustanovení jakkoliv podstatná. V závěru své argumentace stěžovatelka uvádí, že obecné soudy ve svém rozhodnutí nevzaly v úvahu zásadu přiměřenosti ukládání ochranného opatření, zakotvenou v ustanovení § 96 trestního zákoníku, a nevěnovaly se dostatečně úvaze, zda hrozí nebezpečí dalšího úplatku v téže věci. To sama stěžovatelka považuje za zcela vyloučené. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby Ústavní soud napadené usnesení zrušil.

III.

Vyjádření ostatních účastníků řízení

4. Na výzvu Ústavního soudu se k ústavní stížnosti vyjádřil okresní soud. Popsal přitom některé skutkové podrobnosti celého trestního řízení a ústavní stížnost označil za polemiku s právním hodnocením skutečností, které se řešily v řízení proti odsouzeným. Argumentačně označil celou stížnost za poněkud bezradnou, postrádající souvislou logickou linii. V samotném odůvodnění pak absentuje označení konkrétního základního práva, které snad mělo být ze strany obecných soudů porušeno. Dle okresního soudu bylo splněno to, že o zabrání částky bylo rozhodováno soudem, za přítomnosti stěžovatelky, resp. jejího zástupce, a to ve dvou instancích. Tím byly všechny záruky spravedlivého procesu dodrženy. Okresní soud tak považuje stížnost za nedůvodnou.

5. Ve vyjádření Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „státní zastupitelství“) se uvádí, že se plně ztotožňuje s obsahem napadeného rozhodnutí a podmínky pro aplikaci ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku byly dle něj splněny. Dále opakuje konkrétní závěry krajského soudu a uvádí, že vzhledem k hrozící škodě nelze považovat opatření zabrání předmětné částky za nepřiměřené. Z toho důvodu státní zastupitelství navrhlo, aby Ústavní soud ústavní stížnost odmítl.

6. Krajský soud, jehož rozhodnutí bylo ústavní stížností napadeno, se k návrhu nevyjádřil.

7. Stěžovatelka následně využila svého práva repliky k vyjádřením ostatních účastníků. Vyjádření okresního soudu považuje stěžovatelka za kusé, obsahující spíše osobní ataky vůči ní a jejímu právnímu zástupci. Jádrem argumentace v něm uvedené je pak opakováním odůvodnění rozhodnutí, jež bylo zrušeno krajským soudem, a proto je tato argumentace zcela nepřipadná a míjející se s předmětem ústavní stížnosti. Vyjádření státního zastupitelství se pak sice vyjadřuje k podstatě ústavní stížnosti, avšak chybně přebírá nelogickou (a tedy protiústavní) argumentaci krajského soudu. Stěžovatelka tak ve zbytku své repliky v podstatě zopakovala argumenty obsažené v ústavní stížnosti.

IV.

Formální předpoklady projednání návrhu

8. Ještě dříve, než mohl Ústavní soud přistoupit k věcnému projednání ústavní stížnosti, musel posoudit splnění podmínek řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, v němž bylo vydáno

rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s požadavky § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario), neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv, když k podání dovolání nebyla osobou oprávněnou; ačkoli je dovolání podle § 265a odst. 2 písm. d) trestního řádu přípustné proti usnesení, jímž bylo uloženo ochranné opatření, z hlediska subjektivního taková možnost zúčastněné osobě s ohledem na taxativní výčet aktivně legitimovaných podle § 265d odst. 1 trestního řádu dána není. Ve věci samé bylo dovolání podáno, avšak Ústavní soud nepřistoupil k odmítnutí ústavní stížnosti za použití § 265k odst. 2 ve spojení s § 261 trestního řádu, neboť – jak zjistil Ústavní soud – v mezidobí bylo o dovolání Nejvyšším soudem rozhodnuto, takže by se jednalo o postup nanejvýš formalistický.

V.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

9. Po zvážení obsahu ústavní stížnosti a napadeného rozhodnutí dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

10. Ústavní soud již v minulosti opakovaně vymezil podmínky, za jakých je na základě formálně bezvadné ústavní stížnosti povinen zasáhnout do rozhodovací činnosti obecných soudů, do jejichž soustavy nenáleží a nezkoumá proto věcnou správnost či „běžnou“ zákonnost jejich rozhodnutí. Oprávněn je do činnosti obecných soudů zasáhnout zásadně jen tehdy, byla-li by jí ústavně nepřípustným způsobem zasažena základní práva a svobody účastníků soudního řízení. Posuzování ústavnosti rozhodovací činnosti obecných soudů se pak v řízení o ústavní stížnosti skládá obvykle ze tří komponentů. Nejprve je Ústavní soud ve smyslu ustanovení § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu povinen posoudit otázku ústavnosti aplikovaných ustanovení právních předpisů. Teprve po vyřešení této otázky Ústavní soud posoudí, zda v řízení byla dodržena ústavně zaručená procesní práva a konečně hodnotí ústavně konformní interpretaci a aplikaci práva hmotného [srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. června 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257) nebo ze dne 11. prosince 1997 sp. zn. III. ÚS 205/97 (N 159/9 SbNU 375)].

11. Co se týče ústavní konformity aplikovaného ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, neshledal třetí senát Ústavního soudu důvod pro postup podle ustanovení § 78 odst. 2 zákona o Ústavním soudu. Ani stěžovatelka v tomto směru žádné námítky nevznesla, když naopak brojí výhradně proti nepřipadné aplikaci tohoto právního ustanovení, které dle ní na projednávání případ vůbec nedopadá. Stejně dospěl Ústavní soud k závěru, že napadeným rozhodnutím nedošlo k porušení stěžovatelčiných ústavně zaručených procesních práv, přičemž ani v tomto směru stěžovatelka žádné námítky fakticky nevznesla, neboť její výhrady stran dodržení práva na spravedlivý proces zůstaly neodůvodněny. Ústavní soud se proto omezil na posouzení výkladu a aplikace ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku z hlediska toho, zda jimi nedošlo k neoprávněnému zásahu do stěžovatelčiných hmotných ústavních práv, zejména práva na ochranu majetku ve smyslu čl. 11 Listiny, přičemž dospěl k závěru, že se tak stalo.

12. Krajský soud ve svém rozhodnutí uvedl, že předmětná částka byla pro stěžovatelku, která však jako právnická osoba nemohla být sama stíhána, prostředkem získání

neoprávněného majetkového prospěchu, protože je namístě tuto částku zabrat podle ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Je nesporné, že toto rozhodnutí představuje zásah do stěžovatelčiných majetkových práv. K posouzení toho, zda tento zásah byl ústavně konformní, vycházel Ústavní soud především z limitačních klauzulí práva zakotveného v čl. 11 odst. 1 Listiny. Ty jsou upraveny jednak v následných odstavcích uvedeného článku, dále pak v obecných ustanoveních Listiny, zejména pak jejím čl. 2 odst. 2 a čl. 4. Ze všech těchto ustanovení lze dovodit, že k omezení vlastnického práva potřebují orgány veřejné moci zákonný podklad, který však sám o sobě není dostačující. Orgány veřejné moci, v tomto případě obecný soud, musí rovněž důsledně sledovat účel, jemuž každé konkrétní zákonné omezení slouží a jehož naplňování představuje pro užití omezující právní normy nepřekročitelnou mez (srov. čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 4 Listiny). Ústavní soud tedy posoudil, zda krajský soud aplikoval předmětné ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku v souladu s jeho účelem a smyslem.

13. Uvedené ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zní: *„Bez podmínek odstavce 1 může soud uložit zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty pouze v případě, že je, byť nikoli bezprostředním, výnosem trestného činu, zejména byla-li věc nebo jiná majetková hodnota získána trestným činem nebo jako odměna za něj a nenáleží-li pachateli“*. Uvedený odstavec 1 pak zní: *„Nebyl-li uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty uvedené v § 70 odst. 1, může soud uložit, že se taková věc nebo jiná majetková hodnota zabírá, a) náleží-li pachateli, kterého nelze stíhat nebo odsoudit, b) náleží-li pachateli, od jehož potrestání soud upustil, nebo c) ohrožuje-li bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti, anebo hrozí nebezpečí, že bude sloužit ke spáchání zločinu.“*

14. Za použití jazykového výkladu je nutné dojít k závěru, že ustanovení § 101 odst. 2 trestního zákoníku se vztahuje na věci a jiné majetkové hodnoty, které pocházejí z trestné činnosti, resp. jež daná osoba nabyla jako výnos z ní. Dle Ústavního soudu nelze žádnou výkladovou metodou dospět k závěru, že by se uvedené ustanovení vztahovalo na věci nebo jiné majetkové hodnoty, které k páčání trestné činnosti posloužily. I komentář k trestnímu zákoníku k uvedenému ustanovení uvádí, že na jeho základě je možno komukoli zabrat věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která byla bezprostředně získána trestným činem nebo jako odměna za něj, byť jinou osobou než pachatelem. Jako typický příklad takovéto hodnoty je uveden zisk obchodní společnosti při trestném činu spáchaném jejím zaměstnancem (Šámal, P. a kol. *Trestní zákoník*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s.). Dle Ústavního soudu se tak uvedené ustanovení vztahuje k hodnotám, kterých by stěžovatelka dosáhla, nikoli k hodnotám, které snad ke spáchání trestné činnosti použila či poskytla. Nakonec i sám krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že *„finanční částka byla tedy prostředkem získání neoprávněného ekonomického prospěchu“*. Z tohoto odůvodnění tak nevyplývá, že by tato částka představovala samotný výnos z trestné činnosti. V tomto směru tedy odůvodnění stran oprávněnosti užití ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku není příležitým, neboť krajský soud v napadeném rozhodnutí nijak přijatelně nevyložil, z jakého důvodu chápe zabranou částku jako (budoucí) výnos z trestné činnosti ve smyslu ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku.

15. Pro úplnost Ústavní soud doplňuje, že podobné ustanovení bylo včleněno již do starého trestního zákona, a to zákonem č. 253/2006 Sb. Tato novela mimo jiné sloužila k harmonizaci českého právního řádu s Úmluvou o praní, vyhledávání, zadržování

a konfiskaci výnosů ze zločinu (publikované sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 33/1997 Sb.), která ve svém čl. 1 písm. a) pojem „výnos“ definuje jako „*všechny ekonomické výhody pocházející z trestných činů*“. I v tomto světle je zřejmé, že předmětná částka výnosem není, neboť jako taková z trestného činu nepocházela, nýbrž sloužila ze strany obžalovaných k jeho spáchání.

16. Zvláštnost projednávaného případu spočívá ve skutečnosti, že trestný čin podplácení nebyl v tomto případě dokonán a nabízený úplatek se tak nestal ničím výnosem, neboť podplácený úředník pokus odsouzených nahlásil. Krajský soud se pokusil vyřešit tento problém „nedokonalosti zákona“, spočívající v hrozbě nepostižitelnosti majetku, s nímž i přes (často zcela) formální vlastnictví právnické osoby fakticky disponují konkrétní pachatelé trestné činnosti, zastávající vedoucí pozice uvnitř této osoby, rozšiřujícím výkladem ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Pro takový výklad však nedává zmíněné ustanovení krajskému soudu dostatečný prostor a vzhledem k zásadám trestního práva, požívajícím ústavní ochrany, tuto skutečnost nelze překlenout ani analogií. Z hlediska výkladu pojmu „zákon“ v čl. 39 Listiny musí proto platit osvědčené zásady plynoucí již z principů právního státu, podle kterých by taková lex měla zároveň splňovat zásady, podle kterých musí být *scripta* (ne obyčej), *stricta* (ne analogie), *certa* (příkaz určitosti, ne gumové klauzule) a *praevia* (zákaz retroaktivita). Pro úplnost lze už jen poznamenat, že tento hrozící problém již zákonodárce do značné míry vyřešil přijetím zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů. Ani tento právní předpis však nemůže být oporou pro přehnaně extenzivní výklad ustanovení trestního zákoníku, ve znění účinném před platností uvedeného zákona, a to již proto, že na právnické osoby lze jeho ustanovení aplikovat pouze od účinnosti dnem 1. 1. 2012.

17. Na druhou stranu je však třeba zdůraznit, že zpravidla není úkolem Ústavního soudu, aby hledal ten nejvhodnější výklad a správnou argumentaci pro užití norem podústavního práva, tedy i vyjadřovat se k možnosti zabránění předmětné částky užitím jiných ustanovení, popř. ústavní konformitě řízení proběhlého před okresním soudem. Ústavní soud však jako orgán ochrany ústavnosti (srov. čl. 83 Ústavy České republiky) přezkoumává v rámci řízení o ústavních stížnostech to, zda obecné soudy nepřekročily ústavním pořádkem dané mantinely pro soudní řízení zejména z hlediska zásahu do základních práv a svobod fyzických a právnických osob. Ústavní soud hodnotil pouze to, zda krajský soud v napadeném usnesení přesvědčivě a dostatečně vyložil, z jakých důvodů a na základě jakého právního ustanovení je oprávněn, popř. povinen omezit stěžovatelčino vlastnické právo k předmětné částce. Tuto povinnost krajský soud nesplnil a v důsledku toho neoprávněně zasáhl do stěžovatelčina práva na ochranu jejího majetku ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny. Ústavní soud tak přisvědčil názoru stěžovatelky, že užití ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku v projednávané věci není případné a jeho velmi nedostatečné či snad dokonce zmatečné odůvodnění hraničí s libovůlí. Ústavní soud tedy mimo ústní jednání z tohoto důvodu vyhověl ústavní stížnosti a dle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil krajskému soudu k novému projednání.

18. Nicméně na základě výše uvedeného nelze dovozovat apriorní závěr Ústavního soudu o neexistenci důvodů pro uložení ochranného opatření, když již předmětné usnesení okresního soudu nabídlo kvalifikaci, která se jeví více přílehavou, opírající se o výklad doktrinální (Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C. H. Beck,

2012, str. 1201), tak o judikaturu obecných soudů, popř. Ústavního soudu [usnesení ze dne 1. 10. 1999 sp. zn. IV. ÚS 429/99 (U 62/16 SbNU 345)]. Bude proto na krajském soudu, aby se v dalším průběhu řízení možností zabránil věci postupem podle § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku znovu zabýval, s ohledem na závěry, které v tomto směru učinil okresní soud s ohledem na jeho závěr, že zabranou částkou peněz měla být získána licence k provozu solární elektrárny se státní dotací, takže tím vzniklo nebezpečí protiprávního získání až několika set milionů korun za dobu provozu elektrárny na úkor státního rozpočtu do rukou stěžovatelky, a konečně závěrem okresního soudu, podle kterého nelze nijak zpochybnit, že takto byl ohrožen majetek státu. Vzhledem k zásadám, které předurčují jeho poslání, a vztah k obecným soudům, takové posouzení však nemohl učinit Ústavní soud sám, neboť je v kompetenci obecných soudů.

19. K ostatním stěžovatelčiným námitkám lze snad ještě doplnit, že její případná vědomost (jedná se o právnickou osobu) o způsobu využití jí poskytnutých finančních prostředků je ve vztahu k aplikaci ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku nepodstatná. Zároveň je však třeba konstatovat, že úvahu krajského soudu na toto téma lze vyhodnotit jako pouhé *obiter dictum* napadeného rozhodnutí. V žádném případě neznamená konstatování této skutečnosti, ať už pravdivé či nikoliv, porušení stěžovatelčiných práv, natož pak důvod pro kasaci napadeného rozhodnutí. Za stejně neopodstatněnou považuje Ústavní soud námitku, že k odčerpávání veřejných prostředků za provoz elektrárny nepostačovalo podplatit pracovníka Energetického regulačního úřadu. Taková námitka nemá dle Ústavního soudu s předmětem řízení o zabránění věci či jiné majetkové hodnoty žádnou spojitost a je uplatnitelná spíše ze strany odsouzených osob.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 19. února 2015

Jan Musil
předseda senátu Ústavního soudu

Odlišné stanovisko soudce Ústavního soudu Jana Musila

Nesouhlasím s výrokem a s odůvodněním nálezu sp. zn. III. ÚS 2301/14 a podle § 22 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu ve znění pozdějších předpisů, k nálezu zaujímám **odlišné stanovisko**, které odůvodňuji takto:

1. Nemohu se ztotožnit se závěrem, že rozhodnutím obecných soudů o uložení ochranného opatření - zabrání částky jednoho milionu Kč, vydaným v trestním řízení, bylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatelky na ochranu majetku ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

2. Vlastnickému právu k majetku, který byl získán trestnou činností, nebo který byl určen k páčání trestné činnosti, nelze podle mého názoru poskytnout ochranu dokonce ani prostředky práva občanského, protože by to odporovalo dobrým mravům. Tím spíše je vyloučeno, aby takovému majetku byla poskytnuta ústavněprávní ochrana.

3. V projednávané věci bylo v trestním řízení prokázáno, že částka jednoho milionu Kč, patřící stěžovatce – obchodní společnosti LUMEN ENERGETICKÝ DEVELOPMENT s. r. o., byla použita k vytvoření jakéhosi „černého fondu“, určeného k uplácení úředníků Energetického regulačního úřadu Jihlava za účelem vystavení nepravdivých licenčních podkladů, sloužících k podvodnému vylákání státní podpory fotovoltaických elektráren. Na těchto nezákonných machinacích se podíleli Ing. T. N. jako jednatel, Ing. J. M. jako výrobní ředitel a L. M. jako zaměstnanec společnosti LUMEN ENERGETICKÝ DEVELOPMENT, kteří byli odsouzeni za spáchání zločinu podplácení podle § 332 odst. 1 a 2 písm. b) trestního zákoníku. V době spáchání této trestné činnosti (v roce 2010) ještě nebylo možno trestně postihnout společnost LUMEN ENERGETICKÝ DEVELOPMENT podle zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob (zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2012), takže společnost figurovala v trestním řízení toliko jako zúčastněná osoba. O tom, že peníze určené k podplácení pocházely z majetku stěžovatelky, nevznikaly žádné pochybnosti. Domnívám se, že nezákonné machinace vedoucích statutárních orgánů společnosti zakládají přinejmenším občanskoprávní odpovědnost obchodní společnosti a že jsou též důvodem k zabrání její věci.

3. Nesouhlasím s názorem, vysloveným v bodě 16 nálezu, totiž že „k neoprávněnému zásahu do stěžovatelčiny hmotných ústavních práv“ došlo tím, že krajský soud provedl „*přehnaně extenzivní výklad ustanovení § 101 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku*“, což je dovozováno z toho, že „*předmětná částka výnosem není, neboť jako taková z trestného činu nepocházela, nýbrž sloužila ze strany obžalovaných k jeho spáchání*“. Domnívám se, že úsudek vyslovený v nálezu není logicky korektní.

4. Nález pravděpodobně vychází z vadné premisy, že zajištěná částka jednoho milionu Kč musí pocházet z trestného činu, který byl předmětem trestního stíhání, tj. z dokonatého trestného činu podplácení, spáchaného obžalovanými N., M. a M.. Takový předpoklad však není správný. Definice pojmu „výnos“ je obsažena v článku 1 písm. a) Úmluvy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu (publikované sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 33/1997 Sb.), jako „*všechny ekonomické výhody pocházející z trestných činů*“, tj. jakýchkoli trestných

činů, nejen těch právě stíhaných. Již samotné vytváření „černého fondu“, určeného pro poskytování úplatků, je možno posoudit jako přípravu nebo pokus (§ 20, § 21 TZ) trestného činu podplácení. Příprava a pokus jsou formami pojmu trestného činu (§ 111 TZ). Také pojem *ekonomické výhody* lze vztáhnout časově nejen na období po spáchání podplácení, nýbrž již na období přípravy nebo pokusu tohoto trestného činu.

5. Soudím ostatně, že vyslovení zabrání věci bylo možno opřít i o důvod uvedený v ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku, jak to učinil prvoinstanční okresní soud, nikoliv však proto, že zadržená částka „*může ohrožovat bezpečnost majetku*“ (což okresní soud dovozoval z toho, že je ohrožován státní rozpočet budoucím vyplácením dotací), nýbrž proto, že „*hrozí nebezpečí, že bude sloužit ke spáchání zločinu*“, tj. k uplácení v budoucnosti.

6. Souhlasím s názorem, vysloveným v bodě 17 nálezu, totiž že „*zpravidla není úkolem Ústavního soudu, aby hledal ten nejvhodnější výklad a správnou argumentaci pro užití norem podústavního práva*“ Domnívám se, že právě proti této zásadě se Ústavní soud v tomto nálezu prohřešil, pokud důvody pro kasaci rozhodnutí krajského soudu spatřoval ve vadné interpretaci zákonných důvodů pro vyslovení zabrání věci. Jsem toho názoru, že použití jakékoliv varianty právní kvalifikace by stejně muselo vést obecné soudy ke stejnému výsledku, tj. k zabrání věci.

7. Ze všech těchto důvodů se domnívám, že ústavní stížnost měla být zamítnuta, resp. odmítnuta.

V Brně dne 3. března 2015

Jan Musil